

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 12-13

Тема. ЗАЛОЗИ ВНУТРІШНЬОЇ СЕКРЕЦІЇ

Мета заняття : усвідомити особливості розвитку, топографії та будови залоз внутрішньої секреції та їх функціональне значення у взаємозв'язку з центральною нервовою системою. Вивчити морфологію органів центральної і периферійної ланок ендокринної системи.

Матеріали та обладнання : навчальні таблиці, гістопрепарати залоз внутрішньої секреції, мікроскопи, анатомічні атласи, електрифіковані таблиці. Природні препарати залоз внутрішньої секреції. (ЖВС). Барел'єфи ЖВС. Мультимедійний проектор зі слайдами ЖВС.

Завдання 1. Вивчити загальну будову і функції ендокринної системи людини:

а) заповніть пропуски:

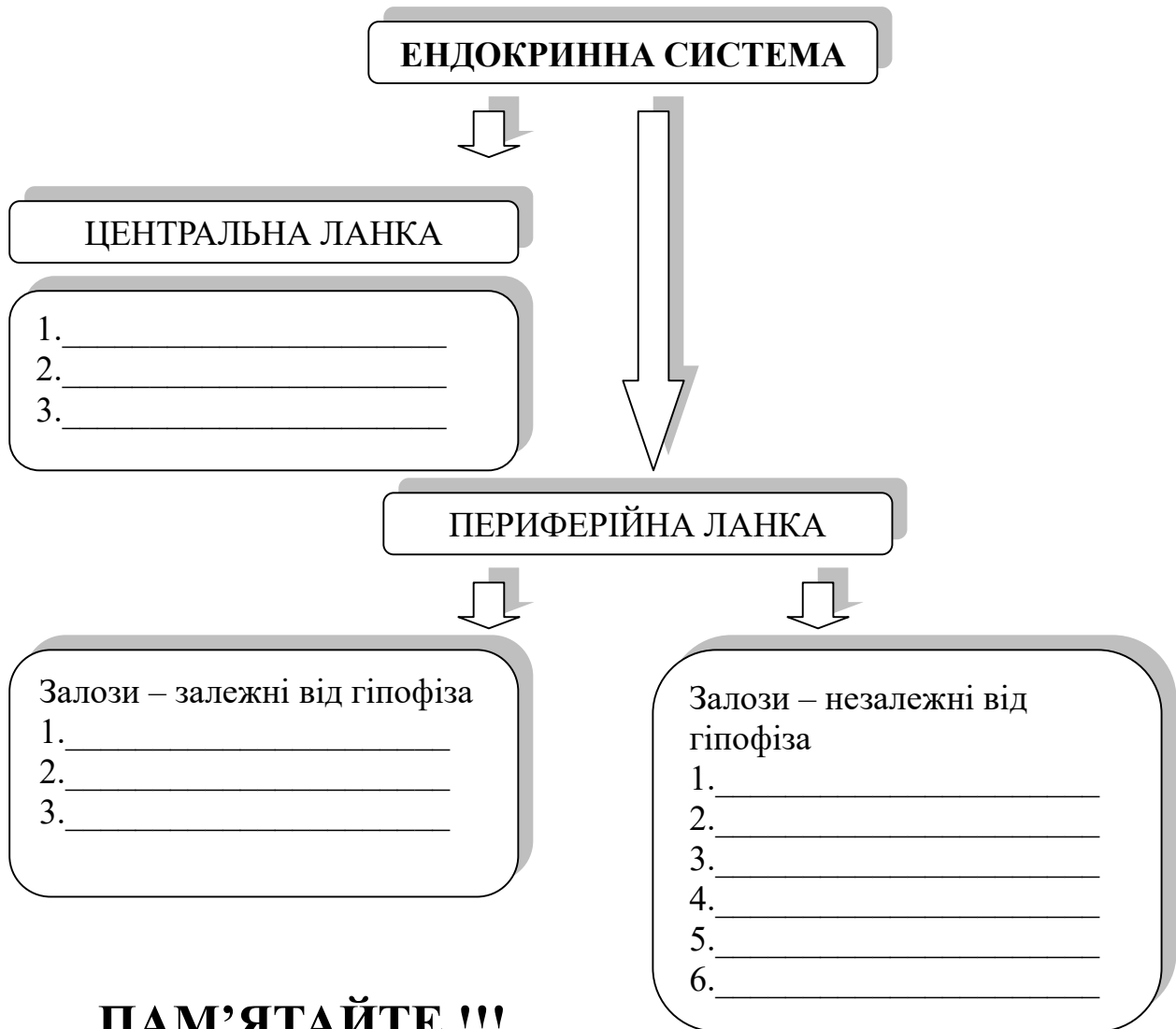
- систему гормональної регуляції розділяють на :

1. Ендокринні органи або залози – _____
2. Органи з ендокринною тканиною – _____
3. Органи з інкреторною функцією клітин - _____

- за джерелом розвитку всі залози внутрішньої секреції класифікують:

- 1.Бранхіогенна – _____
- 2.Ентодермальна – _____
3. Мезодермальна – _____
- 4.Група адреналової системи – _____
- 5.Неврогенна група – _____

б) заповніть схему:

ПАМ'ЯТАЙТЕ !!!

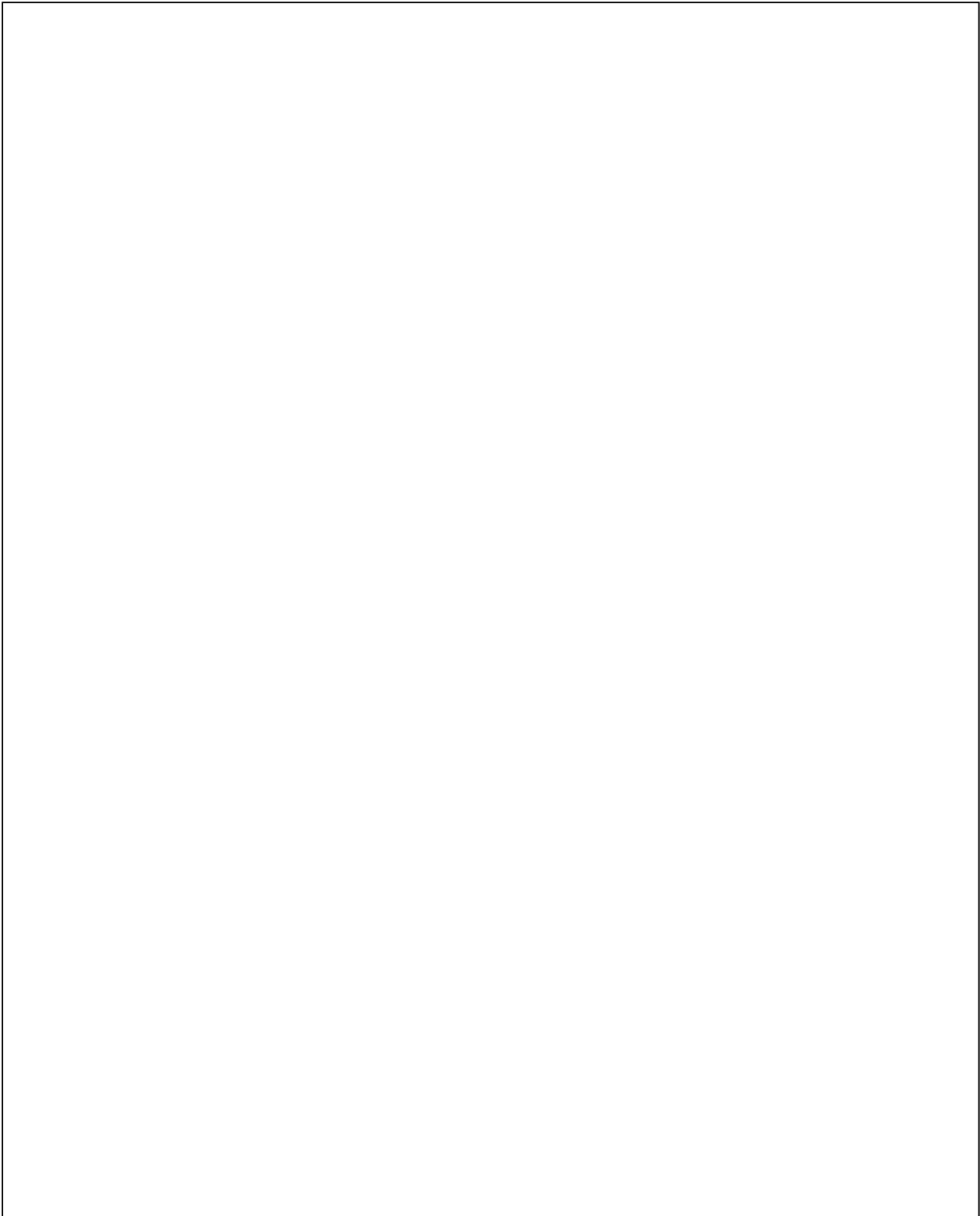
Термін “гормон” був запропонований на початку ХХ століття англійськими вченими У. Бейдисом і Е. Стерлінгом (*hormao* – греч. збуджувати). *Гормони* – це органічні сполуки, які виробляються певними клітинними групами, діяльність яких полягає в регуляції роботи різних частин організму.

в) заповніть пропуски.

За хімічною будовою всі гормони поділяють на 3 групи:

1. Похідні амінокислот – _____
2. Пептидні гормони – _____
3. Стероїдні гормони – _____

б) замалуйте та позначте розміщення основних органів внутрішньої секреції:

1-гіпоталамічна ділянка; 2-епіфіз; 3-гіпофіз; 4-щитоподібна і прищитоподібні залози; 5-вилочкова залоза; 6-надниркові залози; 7-внутрішньосекреторна частина підшлункової залози; 8-внутрішньосекреторна частина статевих залоз.

Рис. 1.

Завдання 2. Вивчити будову і функції органів центральної ланки ендокринної системи:

а) заповніть таблицю:

№	Назва органу	Топографія і будова	Гормон	Функції гормону	
1.	Гіпоталамус				
	а)передній гіпоталамус				
	б)середній гіпоталамус				
2.	Епіфіз				
3.	Гіпофіз: а)аденогіпофіз				
	б)нейрогіпофіз				

Завдання 3. Вивчити будову і функції органів периферійної ланки ендокринної системи

а) заповніть таблицю:

№	Назва органу	Топографія і будова	Гормон	Функція гормону
I	Органи залежні від гіпофіза: а) щитовидна залоза			
	б) кора надниркових залози			
II	Органи, незалежні від гіпофіза: а) прищитовидні залози			
	б) ендокринна частина підшлункової залози			
	в) загрудинна залоза			
г) мозкова речовина надниркових залоз				
д) параганглії				

б) запишіть переклад і вивчіть латинські назви:

Glandula thyreoidea	
Thymus	
Glandula suprarenalis	
Corpus pineale	
Hypophysis	
Glandula parathyroidea	

ГЛОСАРІЙ

№ п/п	Морфологічне поняття	Стисле визначення
1.	Залози внутрішньої секреції	
2.	Гормони	
3.	Гіпоталамус	
4.	Гіпофіз	
5.	Аденогіпофіз	
6.	Нейрогіпофіз	
7.	Епіфіз	
8.	Щитовидна залоза	
8.	Прищитовидна залоза	
9.	Загруднина залоза	
10.	Надниркові залози	
11.	Статеві залози	
12.	Параганглії	
13.	Дифузна нейроендокринна система	

ПИТАННЯ ДЛЯ ПОВТОРЕННЯ І САМОКОНТРОЛЮ

1. Які залози називаються ендокринними?
2. Що означають терміни “ендокринний” і “гормон”?
3. Особливості будови ендокринних залоз.
4. Як класифікують залози внутрішньої секреції?
5. Опишіть будову і топографію щитовидної залози.
6. Які гормони виробляє щитовидна залоза? Яка їх функція?
7. Опишіть будову і топографію прищитовидних залоз.
8. Яка функція гормонів прищитовидних залоз?
9. Опишіть зовнішню будову і топографію правої та лівої надниркових залоз.
10. Як побудована кора надниркової залози? Які гормони виробляють її ендокриноцити? Яка їх функція?
11. Як побудована мозкова речовина надниркової залози? Які гормони виробляють її клітини, яка їх функція?
12. З яких зародкових зачатків розвивається кора і мозкова речовина надниркових залоз?
13. Гіпофіз, його топографія часток, назви основних груп клітин і вироблюваних ними гормонів.
14. Дайте морфофункціональну характеристику передньої частки гіпофіза.
15. Дайте морфофункціональну характеристику задньої частки гіпофіза.
16. Який функціональний зв'язок між гіпоталамусом і гіпофізом?
17. Опишіть будову і топографію епіфіза (шишкоподібної залози або шишкоподібного тіла).
18. Які гормони виробляє епіфіз? Яка їх функція?
19. Вікові зміни загрудниної залози, головне її значення.
20. Дайте морфофункціональну характеристику ендокринної частини підшлункової залози.
21. Які гормони виробляє ендокринна частина підшлункової залози? Яка їхня функція?
22. Дайте морфофункціональну характеристику ендокринної частини яєчок.
23. Дайте морфофункціональну характеристику ендокринної частини яєчників.
24. Дайте морфофункціональну характеристику параангіїв. Де вони розташовані?
25. Дайте морфофункціональну характеристику дифузної нейроендокринної системи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аршавский И.А. Физиологические механизмы и закономерности индивидуального развития. – М.: Наука, 1982. – 238 с.
2. Головацький А.С., Черкасов В.Г., Сапін М.Р., Федонюк Я.І. Анатомія людини. – К.: Нова книга, 2006. – 367 с.
3. Иваницкий М.Ф. Анатомия человека. – М.: ФиС, 1985. – 544 с.
4. Козлов В.И. Анатомия человека. – М.: ФиС, 1978. – 464 с.
5. Козлов В.И., Гладышева А.Л. Основы спортивной морфологии. – М.: ФиС, 1977. – 103 с.
6. Колесников Л.Л. Международная анатомическая терминология. – М.: Медицина, 2003. – 424 с.
7. Кубатько Б.И. Физиология человека и животных. – Херсон: ХДУ, 2000. – Ч.1-2. – 244 с.
8. Привес М.Г., Лысенков Н.К., Бушкевич В.И. Анатомия человека. – СПб: Издательский дом СПбМАПО, 2004. – 720 с.
9. Сапин М.Р., Билич Г.Л. Анатомия человека: - М., 2004. – 465 с.
10. Сапин М.Р., Никитюк Д.Р. Карманный атлас анатомии человека. – М.: АПП «Джангар», 2004. – 720 с.

